Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

20 päivänä joulukuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö – SEUT 56 artikla – SEUT 58 artiklan 1 kohta – Kuljetusalan palvelut – Direktiivi 2006/123/EY – Palvelut sisämarkkinoilla – Direktiivi 2000/31/EY – Direktiivi 98/34/EY – Tietoyhteiskunnan palvelut – Välityspalvelu, jolla voidaan älypuhelimen sovelluksen avulla luoda korvausta vastaan yhteys omia ajoneuvojaan käyttävien ei-ammattimaisten kuljettajien ja kaupunginsisäisiä kuljetuksia haluavien henkilöiden välille – Lupaa koskeva vaatimus

Asiassa C-434/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona (Barcelonan kauppatuomioistuin nro 3, Espanja), on esittänyt 16.7.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.8.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Asociación Profesional Elite Taxi

vastaan

Uber Systems Spain SL,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti A. Tizzano, jaostojen puheenjohtajat R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, J. Malenovský ja E. Levits sekä tuomarit E. Juhász, A. Borg Barthet, D. Šváby (esittelevä tuomari), C. Lycourgos, M. Vilaras ja E. Regan,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 29.11.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Asociación Profesional Elite Taxi, edustajinaan M. Balagué Farré ja D. Salmerón Porras, abogados, sekä J. A. López-Jurado González, procurador,

– Uber Systems Spain SL, edustajinaan B. Le Bret ja D. Calciu, avocats, sekä R. Allendesalazar Corcho, J. J. Montero Pascual, C. Fernández Vicién ja I. Moreno-Tapia Rivas, abogados,

– Espanjan hallitus, asiamiehinään M. A. Sampol Pucurull ja A. Rubio González,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

– Viron hallitus, asiamiehenään N. Grünberg,

– Irlanti, asiamiehinään E. Creedon, L. Williams ja T. Joyce, avustajanaan A. Carroll, barrister,

– Kreikan hallitus, asiamiehenään M. Michelogiannaki,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas, G. de Bergues ja R. Coesme,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään H. Stergiou ja M. Bulterman,

– Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

– Suomen hallitus, asiamiehenään S. Hartikainen,

– Euroopan komissio, asiamiehinään É. Gippini Fournier, F. Wilman, J. Hottiaux ja H. Tserepa-Lacombe,

– EFTAn valvontaviranomainen, asiamiehinään C. Zatschler, Ø. Bø ja C. Perrin,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.5.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 56 artiklan, teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY (EYVL 1998, L 204, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY (EYVL 1998, L 217, s. 18) (jäljempänä direktiivi 98/34), 1 artiklan, tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (”direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä”) (EYVL 2000, L 178, s. 1) 3 artiklan ja palveluista sisämarkkinoilla 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY (EUVL 2006, L 376, s. 36) 2 ja 9 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Asociación Profesional Elite Taxi (jäljempänä Elite Taxi), joka on Barcelonan kaupungin (Espanja) taksinkuljettajien ammatillinen järjestö, ja Uber Systems Spain SL, joka on Uber Technologies Inc:hen sidoksissa oleva yhtiö, ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu tarjoaa älypuhelimen sovelluksen avulla korvausta vastaan palvelua, jolla luodaan yhteys omia ajoneuvojaan käyttävien ei-ammattimaisten kuljettajien ja kaupunginsisäisiä kuljetuksia haluavien henkilöiden välille, ilman toimilupia ja hallinnollisia lupia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

2) ’palvelulla’ kaikkia tietoyhteiskunnan palveluja, toisin sanoen kaikkia etäpalveluina sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavia palveluja, joista tavallisesti maksetaan korvaus.

Tässä määritelmässä tarkoitetaan:

– ’etäpalvelulla’ palvelua, joka toimitetaan siten, että osapuolet eivät ole samanaikaisesti läsnä,

– ilmaisulla ’sähköisessä muodossa’ palvelua, joka lähetetään lähetyspaikasta ja vastaanotetaan määränpäässä tietoja elektronisesti käsittelevien laitteiden (mukaan lukien digitaalinen pakkaaminen) tai tietojen säilytyksen avulla, ja joka lähetetään, siirretään ja vastaanotetaan kokonaan linjoja, radioyhteyttä, optisia tai muita elektromagneettisia välineitä käyttäen,

– ’palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettavalla palvelulla’ palvelua, joka toimitetaan henkilökohtaisen pyynnön perusteella tapahtuvana tiedonsiirtona.

Ohjeellinen luettelo palveluista, joita ei tarkoiteta tässä määritelmässä, on liitteessä V.

– –”

4 Teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9.9.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 (EUVL 2015, L 241, s. 1) 10 ja 11 artiklan mukaan direktiivi 98/34 on kumottu 7.10.2015. Viimeksi mainittua direktiiviä sovelletaan kuitenkin ajallisesti pääasian oikeudenkäyntiin.

Direktiivi 2000/31

5 Direktiivin 2000/31 2 artiklan a alakohdassa säädetään, että mainitussa direktiivissä ”tietoyhteiskunnan palveluilla” tarkoitetaan direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuja palveluja.

6 Direktiivin 2000/31 3 artiklan 2 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”2. Jäsenvaltiot eivät voi yhteensovitettuun alaan liittyvien syiden vuoksi rajoittaa toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen vapautta.

– –

4. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä, joilla poiketaan 2 kohdan säännöksistä tietyn tietoyhteiskunnan palvelun osalta, jos:

a) toimenpiteet
   i) ovat tarpeellisia jollakin seuraavalla perusteella:

   – yleinen järjestys, erityisesti rikosten ehkäisy, tutkinta, selville saaminen ja syytteeseenpano mukaan lukien alaikäisten suojelu ja erityisesti rotuun, sukupuoleen, uskontoon tai kansallisuuteen perustuvaan vihaan yllyttämisen torjunta ja yksittäisiin ihmisiin kohdistuvat ihmisarvon loukkaukset,

   – ihmisten terveyden suojelu,

   – yleinen turvallisuus, mukaan lukien kansallisen turvallisuuden ja puolustuksen turvaaminen,

– kuluttajansuoja, mukaan lukien sijoittajien suoja;

ii) kohdistuvat tiettyyn tietoyhteiskunnan palveluun, joka vahingoittaa i alakohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista tai joka vakavalla tavalla saattaa vaarantaa kyseisten tavoitteiden saavuttamisen;

iii) ovat oikeassa suhteessa näihin tavoitteisiin;

b) jäsenvaltio on ennen kyseisten toimenpiteiden toteuttamista:

– pyytänyt 1 kohdassa tarkoitettua jäsenvaltiota toteuttamaan toimenpiteitä, eikä viimeksi mainittu ole niitä toteuttanut tai ne eivät ole olleet riittäviä, ja

– ilmoittanut komissiolle ja 1 kohdassa tarkoitetulle jäsenvaltiolle aikomuksestaan toteuttaa tällaisia toimenpiteitä,

sanotun kuitenkaan vaikuttamatta tuomioistuimessa tapahtuvaan käsittelyyn eikä rikostutkintaan liittyviin toimenpiteisiin.”

Direktiivi 2006/123

7 Direktiivin 2006/123 21 perustelukappaleen mukaan ”kuljetuspalvelut, mukaan luettuina kaupunkiliikenne, taksi- ja ambulanssikuljetukset sekä satamapalvelut, olisi jätettävä tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle”.

8 Kyseisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta kuljetusalan palveluihin, mukaan lukien satamapalvelut, jotka kuuluvat EY:n perustamissopimuksen kolmannen osan V osaston, josta on tullut EUT-sopimuksen kolmannen osan VI osasto, soveltamisalaan.

9 Direktiivin 2006/123 III luku, jonka otsikkona on ”Palveluntarjoajien sijoittautumisvapaus, sisältää 9 artiklan, jonka 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat asettaa palvelutoiminnan aloittamisen tai harjoittamisen ehdoksi lupajärjestelmän noudattamisen vain siinä tapauksessa, että seuraavat ehdot täyttyvät:

a) lupajärjestelmä ei ole ketään palveluntarjoajaa syrjivä;

b) lupajärjestelmän tarve on perusteltavissa yleiseen etuun liittyvästä pakottavasta syystä;

c) tavoiteltua päämäärää ei voida saavuttaa vähemmän rajoittavalla toimenpiteellä, etenkin, koska jälkikäteisvalvonta tapahtuisi liian myöhään, jotta sillä olisi todellista vaikutusta.”

10 Saman direktiivin IV luku, jonka otsikkona on ”Palvelujen vapaa liikkuvuus” sisältää 16 artiklan, jossa säädetään yksityiskohtaisista menettelytavoista, joiden mukaisesti palveluntarjoajat voivat tarjota palvelujaan muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, johon he ovat sijoittautuneet.

Espanjan oikeus

11 Barcelonan suurkaupunkialueella taksipalveluja säännellään taksipalveluista 4.7.2003 annetulla lailla 19/2003 (Ley 19/2003 del Taxi; DOGC nro 3926, 16.7.2003 ja BOE nro 189, 8.8.2003) ja Barcelonan suurkaupunkialueen taksipalveluista annetulla asetuksella (Reglamento Metropolitano del Taxi), jonka Consell Metropolitá de l’Entitat Metropolitana de Transport de Barcelona (Barcelonan suurkaupunkialueen liikennelaitoksen hallitus, Espanja) hyväksyi 22.7.2004.

12 Mainitun lain 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Taksipalvelujen tarjoaminen kaupunkialueella edellyttää, että kunkin auton omistaja on saanut ennakkoon luvan, joka oikeuttaa hänet harjoittamaan kyseistä toimintaa.

2. Lupien, jotka oikeuttavat taksipalvelujen tarjoamiseen kaupunkialueella, myöntämisestä vastaavat alueella, jolla toimintaa on tarkoitus harjoittaa, toimivaltaiset kaupunki- tai aluehallinnot.

3. Kaupunkien välisten taksipalveluiden tarjoaminen edellyttää vastaavaa lupaa, jonka myöntää liikenteen alalla toimivaltainen aluehallituksen ministeriö.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13 Elite Taxi nosti 29.10.2014 kanteen Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelonassa (Barcelonan kauppatuomioistuin nro 3, Espanja) kanteen, jossa se vaati mainittua tuomioistuinta toteamaan, että Uber Systems Spainin toiminnalla rikotaan voimassa olevia sääntöjä ja että kyseinen toiminta merkitsee vilpillisestä kilpailusta 10.1.1991 annetussa laissa 3/1991 (Ley 3/1991 de Competencia Desleal) tarkoitettua harhaanjohtavaa käytäntöä ja vilpillistä kilpailua. Elite Taxi vaati myös, että Uber Systems Spain velvoitetaan lopettamaan vilpillinen menettelynsä, joka käsittää konsernin muiden yhtiöiden avustamisen tarjoamalla tilauspalveluja mobiililaitteilla ja internetissä. Se vaatii lisäksi, että mainittu tuomioistuin kieltää Uber Systems Spainiä harjoittamasta kyseessä olevaa toimintaa vastaisuudessa.

14 Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona totesi alustavana huomiona, että vaikka Uber Systems Spain harjoittaakin toimintaansa Espanjassa, tämä toiminta on yhteydessä kansainväliseen palvelualustaan, mikä oikeuttaa yhtiön toiminnan arvioimisen Euroopan unionin tasolla. Se huomauttaa myös, että sen paremmin Uber Systems Spainilla kuin kyseessä olevien ajoneuvojen ei-ammattimaisilla kuljettajillakaan ei ole Barcelonan suurkaupunkialueen taksipalveluista 22.7.2004 annetussa asetuksessa tarkoitettuja toimilupia ja hyväksyntöjä.

15 Sen selvittämiseksi, voidaanko Uber Systems Spainin ja siihen yhteydessä olevien yhtiöiden (jäljempänä yhdessä Uber) toiminta luokitella sopimattomaksi ja Espanjan kilpailusääntöjen vastaiseksi, Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona katsoo tarpeelliseksi varmistua siitä, pitääkö Uberillä olla hallinnollinen ennakkolupa. Tätä varten on selvitettävä, onko kyseisen yhtiön tarjoamia palveluita pidettävä kuljetuspalveluina, tietoyhteiskunnan palveluina vai näiden kahdentyyppisten palveluiden yhdistelmänä. Tämä luokittelu ratkaisee sen, voidaanko sille asettaa hallinnollista ennakkolupaa koskeva velvoite. Kansallinen tuomioistuin katsoo erityisesti, että jos kyseessä olevat palvelut kuuluvat direktiivin 2006/123 tai direktiivin 98/34 soveltamisalaan, Uberin toimintaa ei voida pitää sopimattomana.

16 Mainittu tuomioistuin toteaa tästä, että Uber ottaa yhteyttä tai luo yhteyden ei-ammattimaisiin kuljettajiin, joiden käyttöön se antaa joukon tietoteknisiä välineitä – käyttäjärajapinnan –, joiden avulla nämä puolestaan voivat saada yhteyden henkilöihin, jotka haluavat kaupunginsisäisiä kuljetuksia ja jotka voivat käyttää palvelua Uber-nimisen tietoteknisen sovelluksen avulla. Uberin toiminnalla tavoitellaan voittoa.

17 Kansallinen tuomioistuin toteaa myös, että ennakkoratkaisupyynnön kohteena eivät mitenkään ole nämä tosiseikat, vaan ainoastaan kyseessä olevan palvelun oikeudellinen luokittelu.

18 Näin ollen Juzgado de lo Mercantil nº 3 de Barcelona päätti lykätä asioiden käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Siltä osin kuin [direktiivin 2006/123] 2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa suljetaan kuljetuspalvelut mainitun direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle, onko [Uber Systems Spainin] voitontavoittelutarkoituksessa harjoittamaa toimintaa, jossa se toimii välittäjänä ajoneuvon omistajan ja henkilön, joka tarvitsee kaupunginsisäistä kuljetusta, välillä ja ylläpitää tietoteknisiä välineitä – käyttäjärajapintaa ja ohjelmistosovellusta ([Uber Systems Spainin] käyttämän ilmaisun mukaan ’älypuhelimet ja teknologiset palvelualustat’) –, joilla yhteydenotto heidän välillään mahdollistetaan, pidettävä kuljetustoimintana, sähköisenä välityspalveluna vai [direktiivin 98/34] 1 artiklan 2 alakohdassa tarkoitetun määritelmän mukaisena tietoyhteiskunnan palveluna?

2) Olisiko kyseisen toiminnan oikeudellisen luonteen arvioinnin yhteydessä mahdollista katsoa, että kyse on osittain tietoyhteiskunnan palvelusta, ja pitäisikö sähköiseen välityspalveluun tällöin soveltaa unionin oikeussäännöissä – SEUT 56 artiklassa ja direktiiveissä [2006/123] ja [2000/31] – taattua palvelujen tarjoamisen vapauden periaatetta?

3) Siinä tapauksessa, ettei [Uber Systems Spainin] tarjoamaa palvelua pidetä kuljetuspalveluna ja sen katsotaan näin ollen kuuluvan direktiivin 2006/123 kattamiin tilanteisiin, onko vilpillisestä kilpailusta 10.1.1991 annetun lain 3/1991 kilpailusäännösten rikkomista koskevan 15 §:n sisältö ristiriidassa direktiivin 2006/123 ja erityisesti sen sijoittautumisvapautta ja lupajärjestelmiä koskevan 9 artiklan kanssa siltä osin kuin siinä viitataan kansallisiin lakeihin tai muihin oikeussääntöihin ottamatta huomioon sitä, ettei toimilupien, hyväksymisten tai muiden lupien saamista koskeva järjestelmä voi olla millään tavoin rajoittava tai suhteeton, mikä tarkoittaa, ettei se voi muodostaa kohtuutonta estettä sijoittautumisvapauden periaatteelle?

4) Jos direktiiviä [2000/31] voidaan soveltaa [Uber Systems Spainin] tarjoamaan palveluun, ovatko rajoitukset, joita jäsenvaltio asettaa toisesta jäsenvaltiosta tapahtuvan sähköisen välityspalvelun tarjoamisen vapaudelle edellyttämällä hyväksyntää tai toimilupaa tai antamalla vilpillistä kilpailua koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön perustuvan, sähköisen välityspalvelun tarjoamista koskevan keskeyttämismääräyksen, päteviä toimenpiteitä, joilla voidaan poiketa direktiivin [2000/31] 3 artiklan 2 kohdassa säädetystä saman direktiivin 3 artiklan 4 kohdan nojalla?”

Unionin tuomioistuimen toimivalta

19 Elite Taxi katsoo, että Uberin tarjoaman palvelun oikeudellinen määrittely ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan, koska tämä määrittely edellyttää tosiseikoista lausumista. Tässä tilanteessa unionin tuomioistuin ei sen mukaan ole toimivaltainen vastaamaan esitettyihin kysymyksiin.

20 Tästä on todettava, että – kuten tämän tuomion 17 kohdassa mainitaan – kansallinen tuomioistuin on selvästi esittänyt, että sen kysymykset eivät kohdistu mitenkään pääasian tosiseikkojen toteamiseen tai arviointiin, vaan ainoastaan kyseessä olevan palvelun oikeudelliseen määrittelyyn. Kansallisen tuomioistuimen toteen näytetyiksi katsomien tosiseikkojen määrittely unionin oikeuden suhteen edellyttää unionin oikeuden tulkintaa, jonka suorittamiseen unionin tuomioistuin on SEUT 267 artiklassa määrätyssä menettelyssä toimivaltainen (ks. vastaavasti tuomio 3.12.2015, Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, 51 ja 52 kohta).

21 Täten unionin tuomioistuin on toimivaltainen vastaamaan esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

22 Espanjan, Kreikan, Alankomaiden, Puolan ja Suomen hallitukset sekä Euroopan komissio ja EFTAn valvontaviranomainen tuovat esiin sen, että ennakkoratkaisupyynnössä ei esitetä riittävän täsmällisesti sovellettavaa kansallista säännöstöä eikä pääasiassa kyseessä olevien toimintojen luonnetta.

23 Tämän suhteen on muistutettava, että unionin tuomioistuin voi kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen vain, jos on ilmeistä, että unionin oikeuden tulkitsemisella, jota kansallinen tuomioistuin on pyytänyt, ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 27.6.2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, 25 kohta).

24 Viimeksi mainitusta seikasta on todettava, että tarve tulkita unionin oikeutta siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, edellyttää, kuten unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan a ja b alakohdassa korostetaan, että kansallisen tuomioistuimen on määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeussäännöt tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat (ks. tuomio 10.5.2017, de Lobkowicz, C-690/15, EU:C:2017:355, 28 kohta).

25 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on lisäksi niin, että ennakkoratkaisupyynnöissä annetut tiedot eivät ole tarpeen ainoastaan sen vuoksi, että unionin tuomioistuin voi niiden perusteella antaa hyödyllisiä vastauksia, vaan myös siksi, että jäsenvaltioiden hallituksilla ja muilla osapuolilla on niiden perusteella mahdollisuus esittää huomautuksensa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti. Unionin tuomioistuimen on valvottava, että tämä mahdollisuus turvataan, kun otetaan huomioon se, että kyseisen artiklan mukaan ainoastaan ennakkoratkaisupyynnöt, joiden liitteenä on käännös kunkin jäsenvaltion virallisella kielellä, annetaan tiedoksi kyseisille osapuolille mutta ei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen unionin tuomioistuimelle mahdollisesti esittämiä kansallisia asiakirjoja (tuomio 4.5.2016, Pillbox 38, C-477/14, EU:C:2016:324, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että ennakkoratkaisupäätöksessä on kiistämättä varsin rajallisesti viittauksia merkityksellisiin kansallisiin säännöksiin, mutta siitä voidaan kuitenkin yksilöidä säännökset, jotka voivat soveltua pääasiassa kyseessä olevien palveluiden tarjoamiseen ja joista voisi seurata, että toimiluvan tai hallinnollisen luvan ennakollinen hankkiminen tätä varten on tarpeen.

27 Myös kansallisen tuomioistuimen kuvaus Uberin tarjoamasta palvelusta, jonka sisältö selvitetään tämän tuomion 16 kohdassa, on riittävän täsmällinen.

28 Kansallinen tuomioistuin esittää myös unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklan c alakohdan mukaisesti täsmällisesti ne syyt, joiden vuoksi se on ryhtynyt pohtimaan unionin oikeuden tulkintaa.

29 Täten on katsottava, että ennakkoratkaisupäätös sisältää sellaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, että unionin tuomioistuin voi antaa hyödyllisen vastauksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle ja että muut osapuolet, joita asia koskee, voivat tehokkaasti ottaa kantaa unionin tuomioistuimelle esitettyihin kysymyksiin tämän tuomion 25 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti.

30 Puolan hallitus epäilee lisäksi SEUT 56 artiklan soveltuvuutta käsiteltävään asiaan sillä perusteella, että pääasiassa kyseessä oleva tilanne on sen mukaan puhtaasti jäsenvaltion sisäinen tilanne.

31 Ennakkoratkaisupäätöksestä ja erityisesti tämän tuomion 14 kohdassa mainituista seikoista sekä muista unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista oikeudenkäyntiasiakirjoista kuitenkin ilmenee, että pääasiassa kyseessä olevaa palvelua tarjotaan sellaisen yhtiön välityksellä, joka toimii toisen jäsenvaltion eli Alankomaiden kuningaskunnan alueelta.

32 Tässä tilanteessa on todettava, että ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

33 Ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko SEUT 56 artiklaa, luettuna yhdessä SEUT 58 artiklan 1 kohdan kanssa, sekä direktiivin 2006/123 2 artiklan 2 kohdan d alakohtaa ja direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohtaa, johon viitataan direktiivin 2000/31 2 artiklan a alakohdassa, tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen välityspalvelu, jonka tarkoituksena on älypuhelimen sovelluksen avulla luoda korvausta vastaan yhteys omia ajoneuvojaan käyttävien ei-ammattimaisten kuljettajien ja kaupunginsisäisiä kuljetuksia haluavien henkilöiden välille, on luokiteltava SEUT 58 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi kuljetuspalveluksi ja että mainittu palvelu jää täten SEUT 56 artiklan, direktiivin 2006/123 ja direktiivin 2000/31 soveltamisalan ulkopuolelle, vai kuuluuko palvelu sen sijaan SEUT 56 artiklan, direktiivin 2006/123 ja direktiivin 2000/31 soveltamisalaan?

34 Tästä on todettava, että välityspalvelu, jolla luodaan yhteys omaa ajoneuvoaan käyttävän ei-ammattimaisen kuljettajan ja kaupunginsisäisiä kuljetuksia haluavan henkilön välille, on lähtökohtaisesti erillinen palvelu kuljetuspalvelusta, joka muodostuu fyysisestä toimesta, jolla henkilöitä tai tavaroita siirretään ajoneuvolla paikasta toiseen. On vielä syytä lisätä, että kukin näistä palvelusta, jos niitä arvioidaan yksinään, voidaan liittää palveluiden tarjoamisen vapautta koskeviin eri direktiiveihin tai EUT-sopimuksen eri määräyksiin, kuten kansallinen tuomioistuin toteaa.

35 Välityspalvelu, jonka avulla älypuhelimen sovelluksen välityksellä voidaan lähettää tietoja, jotka koskevat kuljetuspalvelun varaamista matkustajan ja omaa ajoneuvoaan käyttävän kuljetuksen suorittavan ei-ammattimaisen kuljettajan välillä, täyttää lähtökohtaisesti kriteerit sen luokittelemiseksi direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohdassa, johon viitataan direktiivin 2000/31 2 artiklan a alakohdassa, tarkoitetuksi ”tietoyhteiskunnan palveluksi”. Tällainen välityspalvelu muodostaa – kuten direktiivin 98/34 edellä mainitussa säännöksessä olevassa määritelmässä säädetään – ”etäpalvelu[na] sähköisessä muodossa palvelun vastaanottajan henkilökohtaisesta pyynnöstä toimitettav[a]n palvelu[n, josta] tavallisesti maksetaan korvaus”.

36 Taksipalvelun kaltainen kaupunkiliikenteen yksilöllinen kuljetuspalvelu on sitä vastoin luokiteltava direktiivin 2006/123 2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa, luettuna yhdessä direktiivin 21 perustelukappaleen kanssa, tarkoitetuksi kuljetusalan palveluksi (ks. vastaavasti tuomio 1.10.2015, Trijber ja Harmsen, C-340/14 ja C-341/14, EU:C:2015:641, 49 kohta).

37 On kuitenkin huomautettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen palvelu ei koostu pelkästään välityspalvelusta, jolla luodaan älypuhelimen sovelluksen avulla yhteys omia ajoneuvojaan käyttävän ei-ammattimaisen kuljettajan ja kaupunginsisäistä kuljetusta haluavan henkilön välille.

38 Kansallisen tuomioistuimen kuvaamassa tilanteessa, jossa omaa ajoneuvoaan käyttävät ei-ammattimaiset kuljettajat vastaavat matkustajien kuljettamisesta, puheena olevan välityspalvelun tarjoaja luo samaan aikaan tarjouksen kaupunginsisäisestä kuljetuspalvelusta, jonka se saattaa käytettäville erityisesti tietoteknisin välinein, kuten pääasiassa kyseessä olevalla sovelluksella, ja jonka yleisestä toiminnasta se vastaa suhteessa niihin henkilöihin, jotka haluavat tarttua kyseiseen tarjoukseen kaupunginsisäistä kuljetusta varten.

39 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevista tiedoista ilmenee, että Uberin välityspalvelu perustuu sellaisten omaa ajoneuvoaan käyttävien ei-ammattimaisten kuljettajien joukkoon, joille mainittu yhtiö toimittaa sovelluksen, jota ilman nämä kuljettajat eivät yhtäältä päätyisi tarjoamaan kuljetuspalveluita eivätkä kaupunginsisäisiä kuljetuksia haluavat henkilöt toisaalta käyttäisi mainittujen kuljettajien palveluita. Uber käyttää lisäksi ratkaisevaa vaikutusvaltaa kyseisten kuljettajien tarjoamien palveluiden edellytyksiin. Viimeksi mainitusta seikasta on todettava, että asiassa on selvää muun muassa, että Uber määrittää samannimisen sovelluksen välityksellä ainakin matkan enimmäishinnan, että se kerää tämän hinnan asiakkaalta ja suorittaa sen jälkeen osan siitä ajoneuvon ei-ammattimaiselle kuljettajalle ja että sillä on sellainen valvontavalta ajoneuvojen ja niiden kuljettajien laadun sekä heidän käytöksensä suhteen, että kuljettajat voidaan tarvittaessa sulkea toiminnan ulkopuolelle.

40 Tämän välityspalvelun on näin ollen katsottava olevan erottamaton osa kokonaispalvelua, jonka pääasiallinen osatekijä on kuljetuspalvelu, ja täten se ei vastaa direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohdassa, johon viitataan direktiivin 2000/31 2 artiklan a alakohdassa, tarkoitetun ”tietoyhteiskunnan palvelun” määritelmää vaan direktiivin 2006/123 2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettua ”kuljetusalan palvelun” määritelmää.

41 Tällaista määritelmää tukee myös unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan kuljetusalan palveluiden käsitteeseen kuuluvat paitsi kuljetuspalvelut sellaisinaan, mutta myös kaikki muut palvelut, jotka liittyvät luonnostaan fyysiseen toimeen, jolla henkilöitä tai tavaroita siirretään paikasta toiseen kuljetusvälineen avulla (ks. vastaavasti tuomio 15.10.2015, Grupo Itevelesa ym., C-168/14, EU:C:2015:685, 45 ja 46 kohta ja lausunto 2/15 (vapaakauppasopimus Singaporen kanssa), 16.5.2017, EU:C:2017:376, 61 kohta).

42 Tämän johdosta direktiiviä 2000/31 ei voida soveltaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen välityspalveluun.

43 Tällaiseen palveluun, sikäli kuin se kuuluu käsitteen ”kuljetusalan palvelu” piiriin, ei sovelleta myöskään direktiiviä 2006/123, koska kyseisenkaltainen palvelu kuuluu samaisen direktiivin 2 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaan niihin palveluihin, jotka on nimenomaisesti suljettu mainitun direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle.

44 Lisäksi on todettava, että koska pääasiassa kyseessä oleva välityspalvelu täyttää kuljetusalan palvelun määritelmän, se ei kuulu palvelujen tarjoamisen vapautta yleisesti koskevan SEUT 56 artiklan soveltamisalaan, vaan siihen sovelletaan erityismääräyksenä SEUT 58 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan ”palvelujen tarjoamisen vapauteen liikenteen alalla sovelletaan liikennettä koskevan osaston määräyksiä” (ks. vastaavasti tuomio 22.12.2010, Yellow Cab Verkehrsbetrieb, C-338/09, EU:C:2010:814, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteiden soveltaminen on EUT-sopimuksen mukaan toteutettava näin ollen toteuttamalla yhteinen liikennepolitiikka (tuomio 22.12.2010, Yellow Cab Verkehrsbetrieb, C-338/09, EU:C:2010:814, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

46 On kuitenkin todettava, että Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto eivät ole antaneet yhteisiä sääntöjä tai toteuttaneet muita toimenpiteitä SEUT 91 artiklan 1 kohdan nojalla kaupunkiliikenteen yksilöllisten kuljetuspalveluiden ja niihin erottamattomasti yhteydessä olevien palveluiden, kuten pääasiassa kyseessä olevien välityspalveluiden, johdosta.

47 Tästä seuraa, että unionin oikeuden nykytilassa jäsenvaltioiden asiana on EUT-sopimuksen yleisiä määräyksiä noudattaen säännellä edellytyksiä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen välityspalvelun tarjoamiseksi.

48 Ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on täten vastattava, että SEUT 56 artiklaa, luettuna yhdessä SEUT 58 artiklan 1 kohdan kanssa, sekä direktiivin 2006/123 2 artiklan 2 kohdan d alakohtaa ja direktiivin 98/34 1 artiklan 2 alakohtaa, johon viitataan direktiivin 2000/31 2 artiklan a alakohdassa, on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen välityspalvelun, jonka tarkoituksena on älypuhelimen sovelluksen avulla luoda korvausta vastaan yhteys omia ajoneuvojaan käyttävien ei-ammattimaisten kuljettajien ja kaupunginsisäisiä kuljetuksia haluavien henkilöiden välille, on katsottava olevan erottamattomasti yhteydessä kuljetuspalveluun ja kuuluvan täten SEUT 58 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kuljetusalan palvelun määritelmän piiriin. Tällainen palvelu ei täten voi kuulua SEUT 56 artiklan, direktiivin 2006/123 eikä direktiivin 2000/31 soveltamisalan piiriin.

49 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen annettu vastaus, kolmanteen ja neljänteen kysymykseen, jotka on esitetty sitä tilannetta silmälläpitäen, että sovellettavaksi tulisi direktiivi 2006/123 tai direktiivi 2000/31, ei näin ollen ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 56 artiklaa, luettuna yhdessä SEUT 58 artiklan 1 kohdan kanssa, sekä palveluista sisämarkkinoilla 12.12.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY 2 artiklan 2 kohdan d alakohtaa ja teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.1998 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/48/EY, 1 artiklan 2 alakohtaa, johon viitataan tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (”direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä”) 2 artiklan a alakohdassa, on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen välityspalvelun, jonka tarkoituksena on älypuhelimen sovelluksen avulla luoda korvausta vastaan yhteys omia ajoneuvojaan käyttävien ei-ammattimaisten kuljettajien ja kaupunginsisäisiä kuljetuksia haluavien henkilöiden välille, on katsottava olevan erottamattomasti yhteydessä kuljetuspalveluun ja kuuluvan täten SEUT 58 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kuljetusalan palvelun määritelmän piiriin. Tällainen palvelu ei täten voi kuulua SEUT 56 artiklan, direktiivin 2006/123 eikä direktiivin 2000/31 soveltamisalan piiriin.

Allekirjoitukset